

Diabetes Mellitus: Gerçekler

Diyabetin tipi, hastalığın oluşum sürecine göre belirlenmektedir. Buna göre, diyabetin iki tipi vardır:

- Tip 1 diyabet: Genellikle çocukluk ya da ergenlik döneminde başlar.
- Tip 2 diyabet: Genellikle erişkin dönemde başlar ve en sık olarak 40 yaşın üzerindeki bireylerde saptanır. Tip 2 diyabet, tüm diyabet hastalarının %90-95'ini temsil etmektedir.

Hem gelişmiş, hem de gelişmekte olan ülkelerde erişkinlerde diyabet görülme sıklığının (**prevelans**) belirgin bir biçimde artacağı tahmin edilmektedir. Diyabet günümüzde Dünya Sağlık Örgütü (WHO) tarafından bir "salgın" olarak kabul edilmektedir ve tüm toplumlar için önemli bir sorun oluşturmaktadır.

WHO'nun tahminleri, dünyadaki diyabetli hasta sayısının

177 milyona yakın olduğu ve

2025 yılında bu sayının **300 milyona** yükseleceği yönündedir^(1, 2).

Gelişmiş ülkelerde, diyabet (tanı konmuş + tanı konmamış) görülme sıklığı tüm nüfusun **%5 – 8**'ini oluşturmaktadır.

Bu oran yaklaşık olarak aşağıdaki rakamlara karşılık gelmektedir:

- Avrupa Birliği'nde 28 milyon⁽³⁻⁷⁾
- ABD'de 20 milyon⁽⁸⁻⁹⁾
- Japonya'da ise 8 milyon⁽¹⁰⁾ hasta.

Bu ülkelerde, Tip 2 diyabetli hastalar büyük oranda tanı konmadan hayatlarına devam etmektedirler. Örneğin, ABD'de Tip 2 diyabet hastalarının %30'una hala tanı konmamıştır⁽⁸⁻⁹⁾.

Obezite ve beslenmeyle ilişkisi nedeniyle, diyabet **gelişmekte olan ülkelerde de** hızlı bir artış oranı göstermektedir:

- Kentlerde yaşayan Çinli erişkinlerin %7'sinde⁽¹¹⁾
- Kentlerde yaşayan Hintli erişkinlerin %12'sinde⁽¹²⁾ diyabet olduğu bildirilmiştir.
- Latin Amerika'da, 15.5 milyona yakın diyabetik hasta vardır ve bu hastalar kentlerde yaşayan erişkin nüfusun %6.0 - 9.5'ini oluşturmaktadır (örneğin, Brezilya'da %6; Meksika'da %8)^(2, 14-16).

Türkiye'ye baktığımızda, Eylül 1997-Mart 1998 tarihleri arasında 24,788 kişi üzerinde gerçekleştirilen **TURDEP** (Türkiye Diyabet Epidemiyolojisi Çalışması) Çalışması'nın sonuçlarına göre:

- Diyabetin görülme sıklığı tüm popülasyonun %7.2'sini oluşturmaktadır. Diyabet hastalarının %32.3'üne hala tanı konmamıştır.
- Diyabetin görülme sıklığı **kadınlarda %8, erkeklerde ise %6.2**'dir.
- Bu oranlar kentlerde yaşayanlarda, kırsal kesime göre daha yüksektir.

Buna ek olarak, çoğunlukla erişkinlerde görülen tip 2 diyabet, gelişmiş ülkelerdeki çocukluk ve ergenlik çağındaki nüfusta da hızla artmaktadır. ABD'de 15 yıl önce bu yaş grubunda Tip 2 diyabetin görülme oranı %3'ten daha az iken günümüzde bu oran %45'e ulaşmıştır⁽¹⁹⁾.

Tip 1 diyabetli hasta sayısının artış hızı (**insidans**) aşağıda belirtilen rakamlar arasında değişmektedir.

- Avrupa ve ABD'de 100.000 kişiden oluşan bir nüfus başına 10 ila 40 yeni olgu ve
- Gelişmekte olan ülkelerde 1 - 15/100.000/yıl.

Yeni tanı konan Tip 1 diyabet hasta sayısı yaklaşık olarak yılda %3 gibi büyük bir oranda artmaktadır^(17, 18).

Komplikasyonlar⁽²⁰⁾

- Her yıl yaklaşık 4 milyon kişinin ölümünden sorumlu olan diyabet, pek çok ülkede **başta gelen ölüm nedenleri arasında dördüncü sıradadır**.
- Gelişmiş ülkelerde, diyabet, erişkinlerdeki **körlük** ve görme bozukluğunun en sık görülen nedenidir.
- Diyabet, kaza sonucu gerçekleşenler dışında, en sık görülen **uzuv kaybı** nedenidir. Genel popülasyona kıyasla, diyabetli hastalarda alt uzuvların kesilmesini gerektiren operasyonlar 15-50 kat daha fazladır.

- Diyabet, giderek daha fazla oranda **böbrek yetmezliğine** neden olmaktadır. Örneğin ABD’de son evre böbrek hastalığının en sık karşılaşılan nedeni diyabettir.
- Diyabeti olan bireylerdeki **kalp damar hastalığı** gelişme olasılığı diyabeti olmayanlara kıyasla 2-4 kat daha yüksektir. **İnmeler**, diyabeti olan ve kan basıncı yüksek olan bireylerde, yalnızca kan basıncı yüksek olan bireylere kıyasla 2 kat daha fazla ortaya çıkmaktadır.

Bibliyografik Referanslar

Dünya Çapında Yapılan İncelemeler

1. WHO

Diabetes mellitus

Fact sheet N° 138, April 2002

Diabetes: The cost of diabetes

Fact sheet N° 236, Sept. 2002

www.who.int/mediacentre/factsheets (accessed April 2006)

2. WILD S., ROGLIC G., FREEN A., SICREE R., KING H.

Global prevalence of diabetes

Diabetes Care 2004, 27: 1047-1053

Fransa

3. DETOURNAY B., RACCAH D., CADHILHAC M., ESCHWEGE E.

Epidemiology and costs of diabetes treated with insulin in France

Diabetes Metab. 2005, 31:2S1-2S18

Almanya

4. HAUNER H., KÖSTER I., VON FERBER L.

Prävalenz des Diabetes mellitus in Deutschland 1998-2001

Dtsch Med Wochenschr 2003, 128: 2632-2638

İtalya

5. ISTITUTO NAZIONALE DI STATISTICA

Stili di vita e condizioni di salute – Anno 2002

ISTAT Informazioni 2004, n° 36

<http://www.istat.it/sanita/> (accessed May 2005)

İspanya

6. ENCUESTA NACIONAL DE SALUD 2003

www.msc.es (accessed July 2005)

İngiltere

7. OFFICE OF NATIONAL STATISTICS

Health Survey for England 2003. Vol. 2. Risk factors for cardiovascular disease. Chap. 8. Diabetes

www.statistics.gov.uk (accessed January 2005)

ABD

8. ENGELGAU MM., GEISS LS., SAADDINE JB. et al.

The evolving diabetes burden in the United States

Arch. Int. Med. 2004, 140: 945-950

9. CENTER FOR DISEASE PREVENTION AND CONTROL (HASTALIK ÖNLEME VE KONTROL MERKEZİ)

Prevalence of diabetes and impaired fasting glucose in adults. United States 1999-2000

MMWR 2003, 52(35): 833-837

www.cdc.gov (accessed March 2005)

Japonya

10. ISEKI K., OSHIRO S., TOZAWA M. et al

Prevalence and correlates of diabetes mellitus in a screened cohort in Okinawa, Japan

Hypertens Res 2002, 25: 185-190

Cin

11. DONG Y, GAO W., NAN H. et al

Prevalence of type 2 diabetes in urban and rural Chinese populations in Qingdao, China.

Diabetic Med. 2005, 22 : 1427-1433

Hindistan

12. RAMACHANDRAN A.

Epidemiology of diabetes in India. Three decades of research

J. Assoc. Phys. India 2005, 53: 34-38

Asya'da Yapılan İnceleme

13. DECODA Study Group (DECODA Araştırma Grubu)

Age and sex specific prevalence of diabetes and impaired glucose regulation in 11 Asian cohorts

Diabetologia 2000, 43 : 1470-1475

Latin Amerika'da Yapılan İnceleme

14. ASCHNER P.

Diabetes trends in Latin America

Diab. Metab. Res. Reviews 2002, 18: S27-S31

Brezilya

15. THEME-FILLA M. et al

Socio-demographic characteristics, treatment coverage and self-rated health of individuals who reported 6 chronic diseases in Brazil 2003

Cade Saude Publica 2005, 21(suppl) : S43-S53

Meksika

16. RULL JA., AGUILAR-SALINAS CA., ROJAS R. et al

Epidemiology of type 2 diabetes in Mexico

Arch. Med. Res. 2005, 36: 188-196

Çocuklarda Tip 1 ve Tip 2 diyabet

17. GALE E.A.

Perspectives in Diabetes. The rise of childhood type 1 diabetes in the 20th century

Diabetes 2002, 51: 3353-3361

18. ONKAMO P., VÄÄNÄNEN S., KARVONEN M., TUOMILEHTO J.

Worldwide increase in incidence of type 1 diabetes – the analysis of the data on published incidence trends

Diabetologia 1999, 42: 1395-1403

19. PINHAS-HAMEL O., ZEITLER P.

The global spread of type 2 diabetes mellitus in children and adolescents

J Pediatr 2005, 146: 693-700

Komplikasyonlar

20. DIABETES ATLAS

Second Edition, International Diabetes Federation, 2003